

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a **Hazai Általános Biztosító Részvénytársaságnál** baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000-2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VII. ker., **Kertész-utca 35. szám.**
Ide intézendők az előfizetések, legezélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**
Negyedévre **1 frt 50 kr.**

REGÉNY.
(2. folytatás.)

EGY LÁNGÉSZ SZERELME.

Írta: **Palota! CSORBA ÁKOS.**

Bodivil a szemle után magán-műtermébe vezetett, mely nappali szobája mellett volt. Nagyon hosszas volna elbeszélésem, ha az itt látott minden szép képet le akarnám írni.

Csupán egy Krisztust ábrázoló képet említek fel, melyen a felséges isteni kifejezés, a gyöngédség és gunyor oly esodálatos módon volt egyesítve, hogy ehhez foghatót sohasem láttam. Megjegyzem különben, hogy Bodivil minden képén az igazság ereje és az önálló művészi fogalom tünt fel előttem. Mig a zárdában időztem, minden nap órákat töltöttem el e művészi alkotások előtt s mindig mondtam:

— Bodivil képei egy művésziskolához sem tartoznak, ezek maguk külön iskolát képeznek.

Mindegyik képen az egyéniség nyilvánult: egy valódi zseni egyénisége.

Bodivil festészeti iskolájának tizenkét növendéke volt. Mindegyik maga választotta festendő képének

tárgyát, s saját egyéni felfogása szerint készíté el művét; valamennyi tehetséges növendék volt.

A mester azon elve, hogy minden művész saját egyénisége után készítse művét, a festőiskolának bizonyos különlegességi színezetet adott. Bodivil

elbeszélte nekem, hogy tizenkétéves korában apátlan, anyátlan árva lett. Apjának fivére, ki akkor a zárda főnöke volt, a fiatal árvát a „Konstantin“ zárdába magához vette. Itt egy idősebb páter tanította akkor a festészetet, ez vezette Bodivil festői kiképezését is. Fényes tehetsége csakhamar kitünt és elsőrangú növendéke lett az iskolának. Az ősz páter halála után Bodivil lett a festészeti iskola tanára, ki naponta két órát foglalkozott növendékeivel a műteremben, hol nemcsak a festészetet tanította, hanem a képzőművészetek fejlődésének történetét is előadta. Az őstörténelem, India őstörténetének ismeretét is előadta. Az őstörténelem, India őstörténetének ismeretét is előadta.

Gr. TISZA LAJOS †.

különösen Egyiptom és rete, bámulatba ejtett

mindenkit, ki őt előadni

hallotta; — előadása: szabad, folyékony, lebilincselő volt.

Minél jobban megismertem e magasröptű tehetőségét, annál inkább csodálkoztam, hogy Bodivil e zárda falai közé temetkezik, mert ha a nagy világ elébe lépne művészetével, őt világrész hirdeté dicsősége.

Szobám közvetlen Bodivil szobája mellett volt, s minthogy ő ép oly rokonszenvet érzett irántam, mint én éreztem ő iránta, rövid pár napi ottilétem alatt, teljesen otthoniasan éreztem magamat e zárdában. Vacsora után rendszeren együtt sétáltunk ketten a nagy terjedelmű zárda kertjében. Egy ilyen séta alkalmával kértem, hogy önszántából lett-e ő szerzetes, mire Bodivil vállatvonva felelt:

— Nagybátyámnak volt ez az eszméje, már akkor, mikor én még oly gyermek voltam, hogy saját eszmémmel nem rendelkeztem. A festészetet is annyira szerettem, hogy ebbe belemerülve nem is tudtam azt, hogy a külvilági és zárdai élet között különbség létezik. Később, mikor a zárdafőnökkel Európa nagyrészét beutaztam, előttem, akinek lelke előtt mindig az őskor nagy alakjai lebegtek, az ujkor embereit oly kicsinyeknek, oly üreseknek, oly szánalomra méltóknak tűntek fel, hogy én inkább maradtam a zárda rendes falai közt, hogy ez emberekkel ne érintkezsem!

Azon kérdésemre, hogy embergyülölő-e? mosolyogva felelte:

— Embergyülölő nem vagyok, s nem is vagyok félszeg, mely a társadalomban való mozgásomat fészélyezné; de az a szerencsétlenségem, hogy ropant emberismerettel bírok s első perekre felismerem az embereket; de talán nem is jól fejeztem ki magamat, nem is emberismeret az, hanem inkább érzelmi dolog, mi pedig reám nézve legkinosabb, mert a rokon- és ellenszenv igen meggyötri lelkemet. A ki pedig ily természettel bír, az a külvilágban csak úgy boldogulhat, ha hízogó lesz, én azonban az sohasem lehetek és itt e zárdafalak között fentartatom függetlenségemet. Nem vágyódom barátok és pártfogók után, esendes nyugodtan élek magamnak.

Habár Bodivil nem volt szép férfi, mégis voltak perczek, melyekben igazán szépnek volt mondható. Sötét szemeiben tiszta fény és határozottság honolt. Orra, sasorr, s ajka mozgékony, mely folytonos lelki izgalmat látszott elárulni. Arcza bajusztalan, szakáltalan volt. Ajkai többnyire zártak, szótlanok voltak; de ha beszélt, arcza átalakult, a tudomány és ismeret fénye derengett azon, s ilyenkor szép volt, csodálatot keltőleg szép, s az arczon elvonuló búskomorság jól állott neki.

Rövid idő alatt teljes rokonszenvét megnyertem, és kölesönös bizalom állott fenn közöttünk és ennek daczára Bodivil előttem még mindig rejtély volt. Sokszor eltűnt előttem, s fél napig sem láttam, máskor nagy sétákat tett egyedül, engem otthon hagyva. Sohasem mondta: hol volt, sohasem közlé velem, hogy mily növényeket vagy rovarokat gyűjtött kimaradása, vagy hosszú sétái közben; s e nagy sétáit épp úgy megtette az esőzések s zivatarok között, mint a legfényesebb napokon. A kertben legkedvesebb helye volt az a gesztenye-kör, melynek közepén kőpad állott. Sokszor késő estig ültünk e padon, beszélgetve, ha az olvasást az alkony miatt, abban kellett már hagynunk. Ha az este hűvös volt, mindkettőnk részére ő hozott köpenyeket és pokróczokat. Nekem úgy tetszett, hogy bizonyos idegességgel ragaszkodik e kőpadhoz. Ha mi sétáltunk a kertben és a kőpadra egyik szerzetes társa leült, Bodivil nyugtalankodni kezdett s nem egyszer mondá:

— Mégsem kel fel onnét s nem távozik.

Bizonyos buskomolyság vett rajta erőt, ha kedvenc padjától el kellett távoznia. Napközben is gyakran láttam ablakomból, őt a padon ülni. kezében könyv volt, de nem nézett belé, hanem a könyv felett a távolban merengett tekintete, mintha a körülte elvonuló tájkép felett ábrándoznék.

Pedig e tájkép nem volt valami elragadó. Egy messze elnyuló síkság, itt-ott egy pár zöldelő erdő s a távolban egy domb, melynek lábainál pár paraszt ház állott, a dombon túl a kéklő távolban látszottak a juli havasok. A síkságot egy tó szakította meg, a minők Dalmáciában igen gyakoriak, s csak ősszel van víz bennük, nyáron kiszáradva állanak.

Gyakran sűrű felhő borította az eget, s a síkság felett átláthatlan köd vonult el, mert már szeptemberben volt az idő. Ilyenkor Bodivil távesővet vett elő s annak segélyével nézte a tájéket, s ajka mosolygott. E titokszerűség feltűnt nekem, de ismerve az ő természetét, tudtam, hogy e titok oly mélyen van rejtve lelkébe, hogy azt soha senkinek fel nem fedezi.

... És csalódtam. Egy napon Bodivil szive megtelt fájdalommal, s a titkot rejtő lepelt fellebbentette előttem. Bodivil halálsápadtan rohant be szobámba, megragadta karomat, s felkiáltott?

— Igazi barátom ön!

— Kétkedhetik azon? — feleltem.

— Nem kétkedem, s azért nyíltan szólok. Én szeretek egy nőt, és e nő most haldoklik — s mindkét kezével haját tépte.

— Az ég szerelmére, miben lehetek segély ére?

— Menjen ön most azonnal hozzá. Mondja meg neki, hogy félóra múlva nála leszek. E perezen lehetetlen, képtelen vagyok egy lépést is tenni, és még a főnök is most hivatott magához. Mondja meg neki, hogy félóra múlva nála leszek, ha csak addig meg nem örülök. Mondja meg neki, hogy ön egyedüli barátom e földön s hogy én küldtem, iparkodjék valamit tenni, hogy megmentsek őt. Szobámban egy

ember várja önt, az lesz kalauza ő hozzá. Ha gyorsan jár, tíz perc alatt nála lehet. Nemde ön sietni fog, nagyon fog sietni?

Mindent megigérttem, a mit kívánt.

— Később majd elbeszélem önnek élettörténetemet, később, talán holnap, ha a holnap még reám felvirrad.

(Folytatása következik.)

Temetésen voltam...

*Temetésen voltam, gyászos temetésen,
Ifju lányt temeltünk kint a faluvégén,
Olyan szomorúan, búsan szólt az ének —
Szemeimbe lassan könnycseppek gyűlénének.*

*Olyan ifju volt még — tizenkilenczéves,
Micsoda az, semmi, ötven-hatvan évhez.
Csak egy rövid tavasz, biborpiros hajnal,
Tele küzdelemmel, tele búval, bajjal.*

*Oh, mert rövid élet volt, igaz, az élte,
Am valahány baj van, ő azt mind leélte.
Olyan elhagyatott volt az istenadta,
Pedig nem volt árva, élt az anyja, apja.*

*Csakhogy kitagadták, nem, nem az ő lányuk,
Hagyja el a házat, ne is nézzen rájuk.
Volt idő — oh régen — szerették, becézték,
Hanem most már menjen, hagyjon nekik békét!*

*El is ment, ott lakott kint a faluvégén,
Pedig nehéz élni idegen kenyéren.
De nem panaszkodott, pedig szíve vérezett,
Könyörgni ég felé szeme ritkán nézett.*

*Othon kitagadták, — mi volt hát a vétke?
Nem hallgatott rá az anyai beszédre:
Ahhoz menjen nőül, a kit ők kinézték
Jóavaló, dolgos, engedelmes férjnek.*

*Nehéz szívvel, búval hagyta el a házat,
Honnan messze űzte anyja, meg a bánat.
És azután hervadt, mint a rét virága,
Gyászos koporsóba, szomorú halálra.*

*És mikor ott látta a halál angyalát,
Úgy-úgy megkivánta édesapját, anyját:
Oh, csak eljönnének, oh, csak még megnéznék!
Hanem hát nem jöttek, még csak meg se nézték...*

*Temetésen voltam, gyászos temetésen,
Ifju lányt temeltünk kint a faluvégén.
Az ég is siratta, — permetezett lassan, —
S isten tudja miért, én is megsirattam...*

Juhász Sándor.

AZ ÁRVA.

— Elbeszélés. —

(1. folyt. és vége.)

Írta: Koricsánszky Ferencz.

II.

Hegymás mellett indultak meg. A leány folyton csak előre tekintett, a világot sem fordult volna a legény felé. Félt, hogy azok a mély szemek, a melyek előbb oly nagy hatással voltak reá, ismét kihozzák sodrából. De még így is érezte, hogy a leány mohó tekintete folyton csak rajta függ.

Sokáig haladtak szótlan, esendesen.

Ha látta volna őket valaki, minden habozás nélkül reájuk foghatta volna, hogy összeczivakodott szerelmes pár, kik csak egy alkalmas pillanatot várnak, hogy ismét kibékülhessenek.

Pedig Istenem, milyen messze voltak még a szerelemtől! Hiszen csak most találkoztak először s az a benyomás, mit egymásra gyakoroltak, a vonzalom, mit egymás iránt éreztek s a szikra, mi szívékbe pattant, csak pillanatnyi, hirtelen muló szikra volt...

Hanem ez a pillanatnyi érzélem is annyira megzavarta őket!

Végre a legény vett bátorságot magának a szólásra.

— Mondd csak, kis hugám — kérdezte — messze van még az a tanya?

— Hát nem látja? Itt van ni előttünk! No maga most álljon meg itt és várjon meg. Nem maradok oda sokáig.

A legény megállott s gyönyörrel nézett a nemsokára eltűnő leány után. Valami különös, ki nem magyarázható módon érezte magát. Mintha fájna valami után, de az olyan édes fájdalom; mintha vágynék valami után s tudja, hogy e vágya teljesedésbe fog menni, mégis kétsége támadt az iránt.

Alig várta, hogy visszatérjen a leány, ki oly különös érzéseket keltett fel benne.

Nem is sokáig kellett várakoznia. Az üde, az egészségtől piros, gömbölyű arc mosolya nemsokára látható lett s pár perc múlva már ott volt a leány mellett.

És mintha most már nem féltek volna egy egymástól. A leány is rá merte emelni tekintetét a legényre, sőt gyakran hosszabban meg is pihent annak beszédes ajakán.

Sokat, nagyon sokat beszélgettek, de hogy mit, maguk sem tudták volna megmondani. Mindent és mégis keveset, úgy hogy mikor visszaérkeztek a falu alá, csak akkor jutott eszébe a legénynek megkérdezni a leány nevét.

— Julisnak hívnak — válaszolt az kedvesen.

— Hát aztán megengeded nekem, hogy hébe-korba ellátogassak hozzátok?

— No még csak az volna a szép, ha el nem jönne. Nézze csak, ott abban a cserepes házban lakunk.

— Abban? — kérdezte a legény megütközéssel, mialatt komor ránczok képződtek homlokán, majd mély szomorúsággal folytatá: — Meglehet Juliskám, hogy eljövök hozzátok, hanem azért ne várj reám!

— Csak meglehet? Hát miért ne jöhetne el s miért lett egyszerre oly szomorú?

— Hogy miért? Eh, ne kérdezd, jobb ha meg nem tudod sohasem.

— Talán csak nem bántottam meg?

— Te és megbántani? Nem Juliskám, nem bántottál meg, sőt te voltál az egyedüli, a ki pártomat fogtad akkor is, mikor mindenki elhagyott, mikor anyád is ajtót mutatott előttem.

— Az én anyám? Hát honnan ismerné maga az én anyámat?

— Igaz. Nem lett volna szabad megmondani neked, de ha már kikottyantottam, tudd meg az egészet: gyermek voltál, alig 6 vagy 7 éves, mikor anyámat, utolsó istápotomat is elveszítve, hozzátok mentem, hogy apámnak testvére, a te édesanyádtól

kérjek egy kis zugot, hogy lehajthassam árva fejemet. Te ott ültél a boglyakemence padkáján s midőn édesanyád ajtót mutatott előttem, te voltál az, ki felemelted szavadat s kérted anyádat, hogy ne zavarjon el engemet...

— De hiszen akkor maga... Csakugyan... emlékszem... igen... hiszen akkor te a Józsi vagy!?

— Az vagyok, a te unokatestvéred, a ki soha sem fogom feledni hozzám való jószívűségedet s kérem is az Istent, hogy tegyen oly boldoggá, a milyen boldogságot megérdemelsz...

— Oh, akkor gyere el hozzánk!

— Nem, Juliskám, nem jövök el. Nem akarom még egyszer kidobatni magamat. Aztán meg jobb is így. En egy szegény árva vagyok, a te anyád meg jó módu, ki sohase egyeznék bele abba, hogy feleségül adjon hozzám tégedet. Válgunk hát el egymástól s felejtjük el, hogy a mai napon találkoztunk, felejtjük el egymást örökre. Nézd, már esteledik is, talán téged is várnak azóta... Eredj hát szépen haza s én is megyek a magam útján... Aldjon meg az Isten, Juliskám!

S ezzel — be sem várva a leány válaszát — visszafordult, és nem nézve az utat, toronyirányban vágott neki a tarló földeknek.

A leány pedig csak nézte, nézte a mindinkább távozó legényt s szívében oly sok keserűséget, olyan nagy bánatot érzett.

III.

A tanyán kimondhatatlan örömmel fogadták a legényt s már a harmadik napon gazdai minőségben lett az ispán által felfogadva.

Senkisémet irigyelte tőle szerencsáját, sőt méltó megalégedéssel vette tudomásul ezt a cselédség is, mert már ismerte a legény igazságszeretetét és jóindulatát.

Azonban Józsi — minden szerencséje mellett is — boldogtalannak érezte magát. Mióta meglátta azt a gyönyörű kis barna lányt, mióta beszélt vele — szíve nem volt többé nyugodt. Valami ürt érzett abban, mit betölteni szeretett volna, csak hogy ott volt közte és a közt a leány között ennek a lelketlen édesanyja, ki távol tartotta a leányhoz való közeledését, — kivel félt találkozni még egyszer

az életben, hogy a tizenegy év előttihez hasonló fogadtatás esetén nagyon is meg fog feledkezni magáról. Inkább viselte hát a bánatot, a keserűséget, semmint olyan lépésre vetemedjék, mi beszenyehetné mocsoktalan nevét.

Hej, pedig olyan nehéz volt viselnie a terhet, a mi szívet nyomkodta! Különösen estéknél — mikor minden nyugodott már — fogta el a keserűség.

Miért is bottlott elé a leány, miért hogy elkiérte őt addig a tanyáig? Ha észre 'nem veszi, ha elhalad mellette, milyen könnyű most a szíve, mig így, csak a végzetlenül bánat az, a mi benne lakozik.

Kerek hat hétig viselte a legény szívében a bánatot, de ekkor már nem bírta tovább. A vágy, az epekedés oly nagy mértékben lepték meg, hogy nem tudott többé ellenállni.

Egy vasárnapon, kora reggel indult utnak, hogy felkeresse a kis falut, hol a leány lakott.

El volt határozva át nem lépni annak a háznak küszöbét, honnan egy alkalommal könyörtelenül kiutasították, de remélte, hogy ennek daczára is feltalálja a leányt.

Épen a templomból jöttek ki a hívek, mikor Józsi a faluba érkezett. Megállott a templom előtt s nézte, figyelte az előtte elhaladókat, hogy nincs-e közöttük az, kinek egyszerű látása is egy egész mennyország előtte.

De nem volt közöttük. Es ez még nagyobb szomorúságot okozott az ugyanis bánatos legénynek.

Megindult tehát cziel nélkül, bizony-

talán szándékkal arra, a merre épen a legtöbb embert látta haladni.

Mikor felismerte azt a bizonyos cserepes házat, egy nagyot dobbant a szíve, mikor pedig elérte a kapuját, valami ellenállhatatlan vágytól megkapatva, nem volt többé képes egy lépést sem tenni előre. Lábai mintha gyökeret vertek volna, megállásra készítettek. A kapu- és utezaajtó tárva-nyitva volt s beláthatott az udvarra, de az olyan pusztának, olyan elhagyatottnak tetszett előtte.

Megfeledezve fogadalmáról, átlépte az utezaajtónak küszöbét.

Azonban a pitvarajtó zárva volt. Bent a szobában egy élő lény sem tartózkodott.

— Üdülő beteg. —

Megfoghatatlan volt ez a legény előtt, annyival is inkább, mert már deket húztak a toronyban.

Vajjon hová lehettek, vajjon föltalálja-e a leányt?

Kételylyel szívében kereste fel a vendéglőnek elkeresztelt kis kocsist, hogy egy korty pálinkával és egy darabka kenyérral csilapítsa éhségét.

Itt aztán megkérdezte a kocsiost, hogy nem tudna-e fölvilágosítást adni az özvegy és leány hol-létéről?

A kocsios egészen közel hajolva nézte meg a legényt. Kétszer-háromszor végig simitá hosszú szakállát s azután a csodálkozásnak hangján kérdezé:

— Mi? — Maga még azt sem tudja, hogy az az asszony nem volt özvegy?

— Tudom, hogy nem volt addig, míg az ura élt — válaszolt a legény, de ennek halálával azzá lett.

— Nem lett. Én mondom, hogy nem lett. Azaz hogy lett, de aztán megint férjhez ment. Bizonyosan maga nagyon régen nem járt erre, hogy még azt sem tudja. De hát még a többi!? A ma egy heti, meg a tegnapi eset. Ugye, maga azt sem tudja?

— Nem!

— No, ha meghallgat, elmondom — folytatá Áron a legénnyel szemben. Bizony, szomorú történet az. — Mi-

kor Torma Imre uram elhalt, a legjobb állapotban hagyta hátra maga után özvegyét és kis árva leányát. Volt ott mit aprítani a tejbe! Az özvegy jól is vitte egy darabig, valami négy vagy öt esztendeig a dolgait, de akkor belebotlott abba a részeges Vincze Ferkóba és hozzáment feleségül. Ez időtől kezdve apadt a vagyon. Jött be-

lőle hozzám is egy kevés, de legnagyobbbrészt a regálebérlethez. Mikor eztán már nem nagyon volt miből költekezni — a váltógazdaságot kezdte üzni Ferkó s az az asszony olyan szerencsétlen volt, hogy a neve minden váltón szerepelt. Végre beütött a krach! Alig 15—20 nappal ezelőtt megütöttek a dobot s ellicizálták az asszonynak mindenét, a ki busultában — pár napra az eset után — meg is halt. Epen ma egy hete temették. Tudja, ennek az asszonynak — még első urától — van egy leánya, de az bizony Isten olyan szép, hogy még bennem is megpezdült a vér, valahányszor láttam az utcán végig menni. Szegényt, őt is nagyon megviselte tönkrejutásuk, de még inkább anyja halála. Hanem mert nem volt hova mennie — ott maradt mostoha apjánál. Azonban tegnap felszólitották Vincze Ferkót, hogy költözzék ki a házból, melyben többé semmi keresete — leányával együtt. Ferkó el is ment azonnal, hogy hova, merre, azt senkisé sem tudja, de nem is sokat törődnek vele, hanem annyival inkább törődnek azzal a szép leánnyal, ki ma hajnalban szintén eltűnt. Már keresték is a faluban mindenütt, de nem akadtak nyomára. Attól félnek az emberek, hogy elemésztette magát.

Józsi, ki hol kipirult, hol elhalványodott a

kocsiostól beszéde alatt — hirtelen felállott. Kifizette a kért pálinka és kenyér árát s aztán kilepott a kocsiostól.

Szíve sajgott az erős fájdalomtól, feje szédült, szemei kápráztak. Azt sem tudta, hogy hova, merre menjen, hol keresse azt a leányt, a kiért szívesen odaadta volna életét.

Tanácsstalanul állott egy darabig az utca közepén, de hirtelen, mintha csak valami titkos sugallattól ösztönöztetnék, a temető felé irányzá lépteit.

Érezte, hogy egyedül csak boldog édesanyja az, kinek feltárhatja szívének titkait, aki megérti szenvedéseit s kinek áldó szelleme gyógyító balsamként hat megsebzett szívére.

Az idő hasonló volt ahhoz, mikor anyját temették. A szél süvöltött, a száraz levelek zörögtek a sirhantok felett.

Józsi belépett a temetőbe, de alig tett pár lépést, egy frissen hantolt sir keresztje előtt egy leányt pillantott meg.

Bár a leány háttal volt felé, mindazáltal szíve megérezte, hogy az csak ő lehet.

Azonban uralkodott érzelmein. Lassan, óvatosan közeledett a leány felé s mikor elérte, halkán szólítá meg:

— Juliskám!

A leány össze-rezzent. A hang oly ismerős, oly kedves volt előtte és mégsem akarta elhinni, hogy attól ered, a kit oly rég időtől kezdve várt. Hanem mikor hátratekintve, meggyőződött arról, a könyeken át is felismerhető örömszillogással szemeiben, borult a legénynek keblére.

... Esteledni kezdett. Nem ma-

radhattak tovább a temetőben. Szorosán egymás mellett haladva tartottak hát a kis falu felé. De mert a leány senkinek sem akarta itt igénybe venni szívességét, a legény hosszas rábeszélése után, végre ráadta a fejét, hogy a késő est dűzará is utnak induljon vele s addig, míg egymásé lehetnek, valamelyik eselédnek veszi igénybe vendégszerető kis házat.

Karácsony másodnapjáig volt a leány vendége egy öreg béresnek s ekkor boldogságtól ragyogó arccal foglalta el saját édes otthonát.

Viktor tenorista pajtásom.

(Fővárosi életkép.)

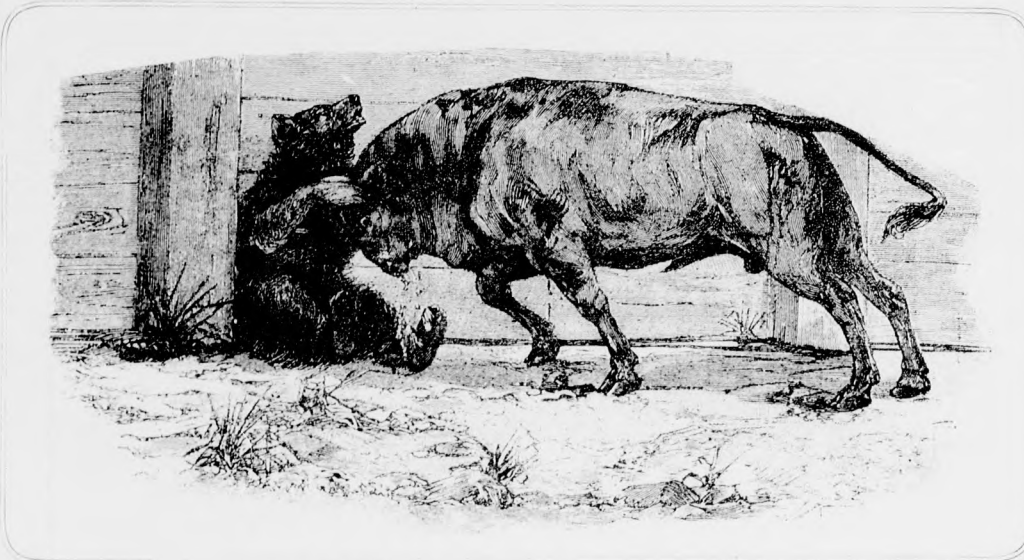
— Irta: Dézsi Sándor. —

Hogy mindjárt a dologra térjek, idézem Viktor tenorista pajtásomnak egy a múlt hó 24-én, vacsora idején kelt mondását:

— Minden magas C-met egy koronáért! — mondta és a korona alatt 50 krt értett.

— Egy koronát két hatosért! — kontráztam én, és a korona alatt Szent-István koronáját értettem.

Miután e két igen előnyös ajánlatot senkisé sem fogadta el, elhatároztuk, hogy a vacsora kérdését komoly tanácskozással fogjuk eldönteni.

❖ Bika és medve párviadala. ❖

— Gondolkoztál-e? — kérdém némi szünet után s fűrkésztem a tenorista vonásait.

Bamba képet vágott és nem szólt.

— No hát ostobább vagy, mint én — folytattam szónoki hávvel — mert én már gondolkoztam.

A tenorista nem a felett fejezte ki örömét, hogy az ostobaságban magam fölé helyezem, hanem a szavaimból kitetsző eredményért, a mit gondolkozásom szült.

— Nos? Beszélj barátom, beszélj!

— Először is azt kérdem t konferencia, hogyha vacsorázási szándékunk csakugyan nem nélkülözi a komoly alapot, miért nélkülözzük mi a vacsorát?

— Igaz! Ugy van! — böngött a C-gazdag színész. De én hirtelen egy cicerói fordulatot alkalmaztam:

— Miből fogunk vacsorázni?

Derék kollegám Viktor nem jött zavarba, sőt ígéretet tett, hogy e tárgyban kimerítő felvilágosítást fog nyújtani — holnap.

E pillanatban az ajtó nyílásánál tisztán kivehettük házi-asszonyunk körvonalait, a ki Viktorhoz fordulva, bizonyos összeg megtérítését kérte, melyet szivességből helyette a czipésznek kifizetett.

— Oh köszönöm asszonyom a szivességét! — mondta a tenorista lekötelező nyájassággal... hanem én most sietek. Légy szives öregem, add át azt a csekélységet a kedves házi-asszonyunknak.

Ezt nekem mondta s azzal kalapját véve, ruganyos léptekkel távozott.

Egy ideig csak tapogattam a zsebeimet, ezt is, azt is, majd homlokomra bökvé felkiáltottam:

— Oh a boldogtalan! siettségében zsebrevágta a tárczámat, megyek utána, talán még utólérem.

— Nem épen olyan sürgős! — csendesített a háziasszonyom, de nem volt képes lecsendesedni. Elillantam.

Az így szétrebbentett gyomorápoló egyesület a körut sarkán újra találkozott. A tenorista épen egy hentesbolt kirakatába volt elmerülve, hol azt gondolta magában, hogyha király volna, egy egész sonkát megvenne egyszerre.

— A jóból is megárt a sok! — mondtam a vállára ütve: — sonkalátás után jerünk egy borkereskedés kirakata elé.

Amint láthatni, én voltam az okosabb, és mégis ő engedett. Mentünk.

A borozó kirakata előtt egy ismerősünk állott és szivarozott. Tessék elgondolni: szivarozott! Csengő pénzkarikákat füstkarikákká szivott. Hátha a csengő karikáit nem dolgozta mind fel? Pompás ötlet!

Igen barátságosan kezét szoritottunk a szivarozó urfival de aztán hidegen szólunk hozzá egy-két szót, nehogy azt higgye rólunk, mintha megakarnók pumpolói.

És megpumpoltuk. Hogy ezt elég becsületesen cselekedtünk, mutatja a kivitel következő leírása.

Egyszer, hirtelen a kirakat felé fordulva azt mondtam a tenoristának:

— Nézd csak öregem, az a viritó szegszárdi vörös pompás és méltó függeléke lenne a mai zsiros vacsoránknak.

— Az ám! és kihuzott zsebéből egy lánchidjegyet pár inggomb társaságában s számlálva csörgette.

— Tiz, husz, negyven, ötvenöt, hatvan! Adj ide husz aprót, — mondta hirtelen, de nem nyújtotta felém a kezét, sőt rám se nézett.

A szivarozó tökepénzes ur úgy látszik megsokalta, hogy nem részesítettük a társalgásunkban s önként megsörgette a zsebet.

— Talán lesz annyi apróm! — szólt s a mig én az előttünk elrobogó fogatok tanulmányozásába voltam elmerülve, addig a... hogy is mondjam?... a bankigazgató kiolvasta a husz krajczárt a tenorista markába.

— Köszönöm, majd legközelebb... s indult a borkereskedés ajtaja felé. Ekkor hirtelen megragadtam a tenorista félszárnyát s felvilágosítottam őt arról, hogy ha már csakugyan valami finom bort akarunk venni, hát tudok én egy jobb helyet, menjünk oda.

— Igazad van, győzzön a jobb! Aztán bucsut vettünk a... hogy is mondjam?... a milliomostól.

Ugy tiz percig aztán nem lehetett beszélni a tenoristával. Méltóságos arczkifejezést öltött s mikor végre megszólalt, orrhangon beszélt. — Persze ezalatt már az Andrassy-uton jártunk.

— Jerünk — mondotta — ez inkább hozzánk illő környezet s lenéztük az első emeleti lakókat. Husz krajczárral a zsebünkben méltóságunkon alólinak tartottuk továbbra is anyagi ügyeket tárgyalni s áttértünk valami nemesebbre.

Pajtásom Viktor belekezdett egy érzékeny történetbe. Nem a szerződéséről beszélt, melynek megkötését egy direktor hónapok óta ígéri, hiszen az is csak hitvány földi kérdés — hanem Ticzáról szólott kenetteljesen a tenoristák legmeghatóbb hangján — az ő isteni Katiczájáról, a ki többet ér, mint a kaczer Margit és szebb Miminél. Arca elborult, hangja remegett, mikor hozzátette:

— De ő nem szeret engemet...

— Furesa — gondoltam magamban — mióta a vacsorapénzen kell törnöm a fejemet, ez gyakran megesett velem is.

— Holnapra — folytatta a tenorista gondolkozásnál magasabb hangon — egy piros rózsát ígértem neki és életem árán is módot kell találnom, hogy beváltsam a szavamat.

— Te, hiszen az egy egész vagyonba fog kerülni! — mondtam magamról megfélemedkezve, de Viktor tekintetéből kilátszott, hogy az anyagi kérdést tovább nem rejtegethetjük.

— A mi a vagyont illeti, az vagyon — felelte szójátékával mintegy lerombolva az imént keltett hatást.

— De ezt a vagyont ma az éhségünk veri agyon.

— Igazad van nagyon! — s újra mély elérzékenyülés vett rajta erőt.

— De mikor annyira szeretem! És az lett a dologból, hogy a tenorista lemondott aznapi vacsorájáról, hogy a husz-krajczárnak reá eső részéből holnap egy rózsaszálat nyujthasson annak, ki őt nem szereti... Ezen nagy erőt, mely a tenorista szerelmében jelentkezett, nem bírtam szó nélkül elviselni, s éreztem, hogy most nekem is kell tenni valamit, ami nem köznap.

— Nem így öregem — szóltam megkönnyebbülve. — Szerzeményünk felét megtartod egy rózsaszádra, a másik feléből közösen rendezünk ma egy lukullusi lakomát. Tetszik?

— Oh nagy lélek! — fakadt ki a tenorista — reád fogok gondolni, ha Ticza holnap rózsámmal a keblén mosolyával jutalmaz.

(Vége következik.)

Fent a Kárpátok közt...

Irta: *Bucsnányi Gyula.*

„Csertova dolina“, az ördög völgy mindjárt a falu végén hirtelen megszakad; oldalt mellette áll egy rozoga koresma. Az ott lakó tótok úgy hívják, hogy „Ilopárnya.“

Olyan, mint a falu többi háza: piszkos, ronda, két faragatlan fenyődorong támogatja keservesen; úgy néz ki, mintha minden pillanatban hasra akarna vágódni. Oldalaira szénnel hatorru embereket, kétfejű ökröket pingált a falu művészi hajlamu fiatal-sága, amik alá azután a leleményesebbek ökölnyi szarka betükkkel odairták, hogy ez a „richtár“ ez a Hlava Misó, ez meg a Czibula Janó...

Itt-ott egy vörös folt is látszik, jelezve, hogy orrbeverések is történének, amit a szerencsés tulajdonos úgy iparkodott hirtelen érvényesíteni, hogy vörösbajuszt pingált sorba a hatorru embereknek és kétfejű ökröknek, a hogy tellett...

Odabent a hosszú, zsiros lábú asztal mellett egy tót gubbaszt. Széles kalapját hátraveti feje bubjára és merően bámul a falon függő egyetlen képre. Dózsa György elégetését akarja ábrázolni; az

egészből nem látszik már semmi, csak a tűz és itt-ott egy fej vagy láb, a többi elmosta a piszok, vagy lemosták a piszokkal... A tót lenyomja ujjával pipájában a hamut és nagy erőlködéssel iparkodik belőle valami kis füstöt kiszívni.

— Hát aztán igazán elégették azt a „panye“-t? — veti oda a kocsmárosnének.

— Igaz biz az, olyan igaz, mintha könyvből olvasnám. Haza is jár annak a lelke — kapott a szón a kocsmárosné — ha a kakas másodszor kukorékol és kemenczédben a tűz ég, dobj bele egy piros kukoricaszállat, esukd rá hirtelen az ajtót, akkor majd hallani fogod, hogy kemenczédben valami sir... Ez ő! — mondá titokzatosan a vén parasztasszony.

A tót megesóválja a fejét, mélyebbre böki pipájában a hamut és ismét a képre néz.

— Hát aztán mit csinált, hogy elégették?

— Hej „szinácsik“, ne is kérdezd, megölt egy papot, egy szolgabíró és hét embert — sugja neki borzadva. Az öreg lehuzza kalapját a szemére, nekikönyököl az asztalnak, azután halkán ismétli: „papot, szolgabíró, hét embert; sok sok!”

— Hát a „richtárt“, a bírót nem ölte meg?

— Azt nem.

— Hát aztán mért nem?

— Bolond vagy te Stevo, hiszen mindenkit csak meg nem ölhetett.

A tót biezettett fejével.

— Igazad van! Már csak jól mondják, hogy az ember mindig tanul.

Odakint már esteledett. Az alkonypir csak nagy nehezen szűrődött keresztül a megvakult pók-hálós üvegtáblákon.

— Szél lesz holnap kresmárka — mondá a tót.

— Az ám!

— Akkor otthon kell maradnom, hogy kiszel-
lőzzem a zabomat.

— És ha nem lesz?

— Akkor elmegyek a „dolina“-ba fát vágni. Kapok 30 krajezárt egy napra.

— Hát a feleségedet nem viszed magaddal?

— Nem én, minnek?

— Már csak nagy számár vagy te, Stevo!

— Hát aztán miért? — kérdé a tót, még jobban nekikönyökölve az asztalnak.

— Először is, mert olyan szép feleséget választottál, másodszor mert nem viszed magaddal ha a „doliná“-ba fát mész vágni.

A tót megvakarta a fejét, nem értette az egészet.

— Hát aztán mit gondolsz, mit csinál a feleséged, ha nem vagy otthon?

— Hát mit, tudom is én mit. Dolgozik a ház körül.

— Az ám, dolgozik. Csókolózik a szép Ondrejossal.

A tót lekanyarította fejéről hatalmas zsiros kalapját és odavágta az asztalhoz, hogy csak úgy rengett belé a szoba.

— „Panye“, aztán igaz legyen az, amit mondtál mert ha nem — azzal marokra fogta kaszáját — éles ez... igen éles...

— És ha igaz?

— Akkor majd meglátod „panye“, hogy Stevo-nak van esze, Stevo nem számár!

Nagy borzas szemöldökei úgy rángatództak a dühtől, mintha apró villamütések érték volna.

A kocsmárosné krumplit válogatott vacsorára, a rothadt félredobálta a sarokba, oda se hederített a tóra, nagyon megszokhatta már az ilyesmiket.

A tót fejére csapta a „Klobuchot“, hátára vetette a kaszáját és ment. A völgyben már sötét volt;

odafent is már csak a magasabb fenyők csucsait csókolgatta az elkésett véрпиros napsugár... Esteledett...

Erős fenyőillatu esti szél surrant keresztül a fenyvesen, a mitől aztán úgy zizegtek, susogtak azok a fenyőóriások, mintha ezer és ezer apró lény sugdosna valami rejtelmes hunczut történetet. A faluban éhes kuvaszok felelgettek egymásnak, néha egy-egy fülesbagoly huhogott közbe, mély tompa hangon, mintha a sirból hallatszanék. Ez már az éj madara...

(Vége következik.)

—*— Émléksorok. —*—

A mint most a táncsteremben járod,
Oly vígan járd élted utjait;
A boldogság legyen mindig párod,
S a szerelem bájos vis-à-visd!

T. B.

ORVOSI TANÁCSADÓ.

Hogy kell eljárni csonttörés esetén? Az egyszerű csonttörés nem veszélyes s ha illően bekötik s nyugalmat engednek neki, magától is meggyógyul, de miután a bekötést csakis ahhoz értő egyén eszközölheti, azonnal orvos után kell küldeni, addig meghagyván, hogy a beteg vizirányos helyzetben nyugodtan feküdjék. Ha ezalatt a törött tag megdagadna vagy meggyulladna, lobbellenes életrend mellett hideg borogatásokat kell reárákni, sőt néha piócákat is alkalmazni. Ha orvost nem lehet találni, a bekötést a háziak is végezhetik, csak a kötelék igen feszes ne legyen.

GONDOLATOK.

A vélemény egy megrögzött gondolat, a melynek egyedüli ellenszere a csalódás.

*

A meggyőződés lelkünk mérlege, melynek serpenyőjében az argumentum súlyával mérünk.

*

A tapasztalat oly kincse az embernek, a melynek birókával az élet tekepályáján mindig a pap és bírót találja el.

*

A csalódás egy olyan tévesen felállított céltábla, a melyen — minden munkásság és tudás fegyverével, — kört nem találunk.

Rósa Ignácz.

*

Az embernek két keze van, hogy míg az egyik szükmarkuan költ, a másik bőkezűen adakozzék ott, a hol erre szükség van.

*

Jó vélemény és kedves emlék mélyen vésődnek be az ember szívébe.

H. I.

*

Az igaz barátság főkelléke: az őszinteség.

*

A szerelemben légy állhatatos. Igaz szerelem csak állhatatos szívben lakik.

M. J.

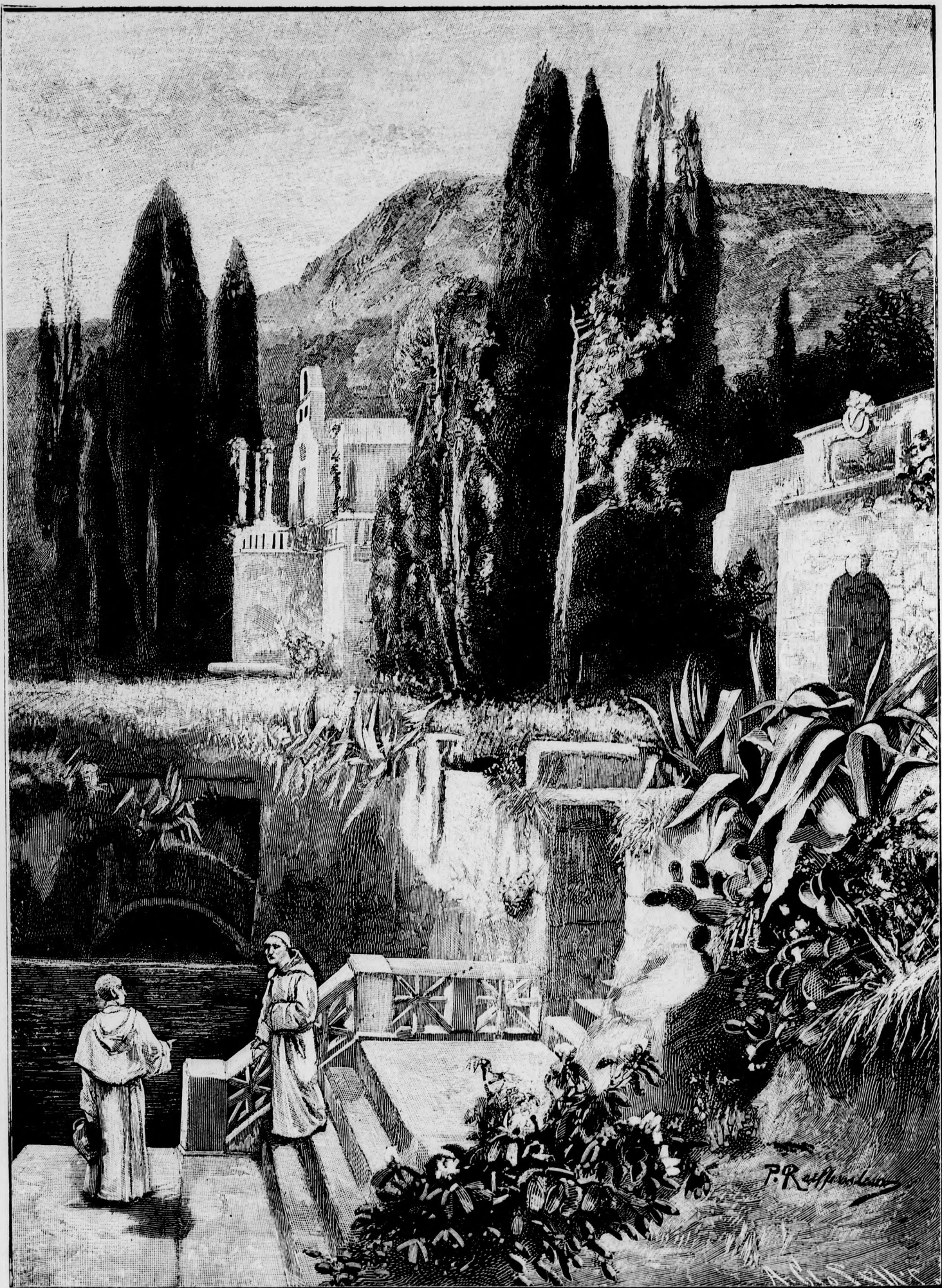
*

A legtöbb nyelven a szem beszél, bánat és öröm könyeit minden nemzet megérti.

*

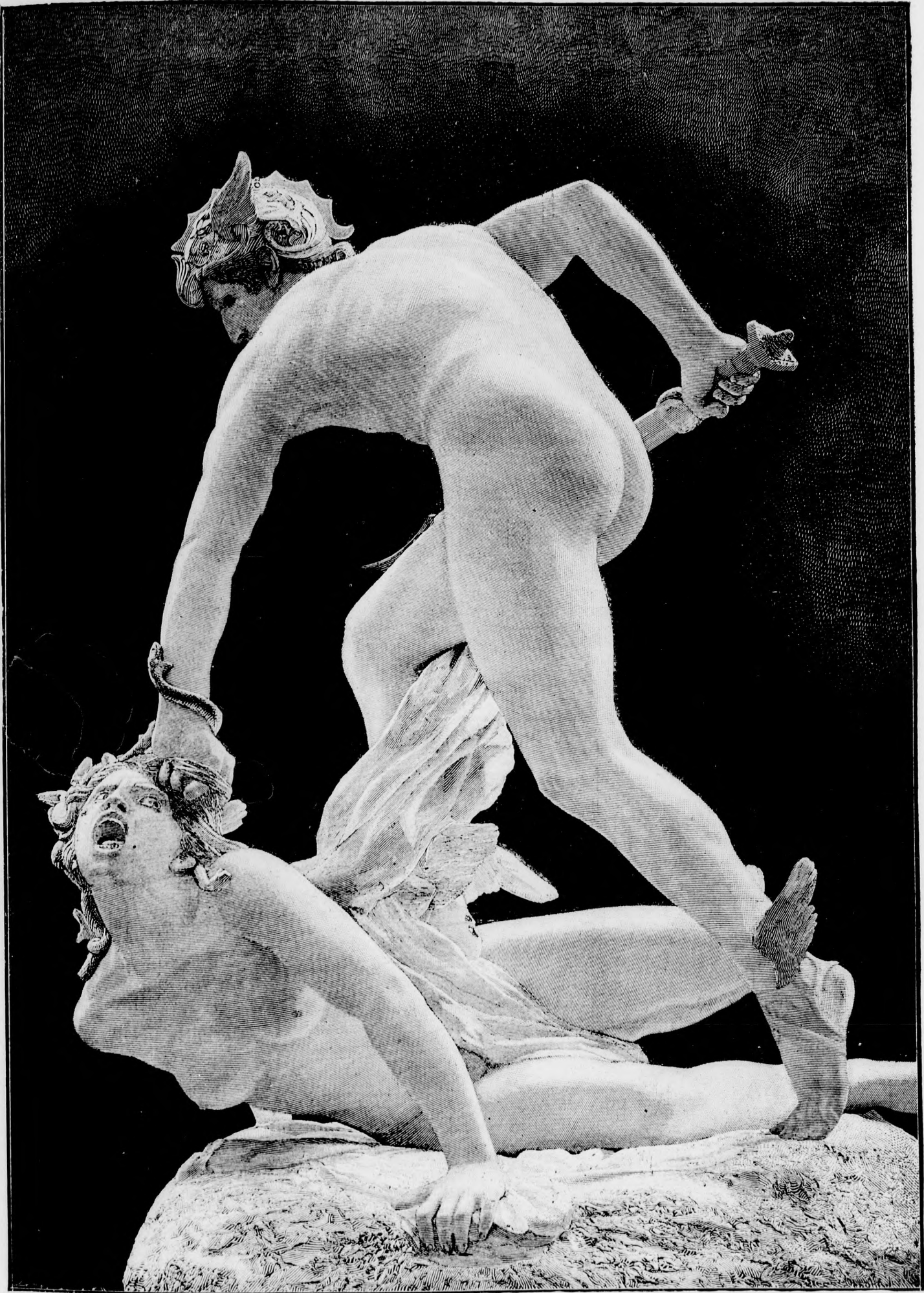
A legszenvedélyesebb talányfejtő a férfi — ezer éve akarja már megfejteni a női szív rejtélyét — s még mindig nem boldogul vele, de azért nem hagyja abba!

P. R. Hoffmann del.

— A c s e n d h o n a. —

—❖— P E R S E U S . —❖—

✠ Nem értett. ✠

*Nem is olyan nagyon régen,
Négy-öt évvel ezelőtt,
Ott laktam egy sváb leánynál,
S megszerettem szörnyen őt.*

*Udvaroltam nyakra-főre:
Meg nem értett a szegény;
Sváb leányt, ha nem tud svábul,
Ne szeressen a legény.*

*Majd bolondja lettem végre,
Csókoltam a lábnyomát,
De mit ér, ha meg nem értett?
Sohse tudtam a szavát.*

*Asztalnál, ha együtt ültünk,
A lábára léptem én;
Magyaráztam a szerelmem
S mégsem értett a szegény.*

*Egy gyönyörű nyári este
Táncoltunk az udvaron,
Velem járta a mazurkát
S körülfogta a karom.*

*Egyszer aztán fordulónál
Megcsókoltam hirtelen;
Ekkor láttam, hogy megértett.
...Van a csókban értelem!*

Czarina Szilárd.

APA ÉS FIU.

(Elbeszélés)

— Irta: Chapó Gizella. —

I.

Hidvég a Rátsay grófok tulajdona. Egyike a legregényesebb fekvésű falvaknak. Ott, hol a Kárpátok a széles tiszai lapályra simulnak, közép nagyságú hegyek és erdők között fekszik. A falu egyenesen a rónaság felé nyulik apró házaival, míg a hegyoldalon kiemelkedő kastély komoly méltósággal tekint szét a vidéken.

Nagy kiterjedésű, de keveset jövedelmező birtok volt az, szikes tartalmu szántóföldjei nagyobbrészt parlagon heverték.

S hogy a család, mely nem tartozott a leggazdagabbak közé, nem vált meg tőle, az volt oka, mert századokon keresztül hiven ragaszkodott hozzá.

A kastély jelenlegi tulajdonosának egyik főszenvedéye a park szépítése volt.

E szenvedély csaknem tulságig fajult nála, amennyiben jövedelmét meghaladó összegeket áldozott a kastély és park fenntartására.

Rátsay Mihály grófnak, különben többféle saját-

ságai voltak. Vagy annak látszottak tettei, annak tartották ismerősei; pedig nála senki sem számíthatta ki jobban végét minden kezdetnek, talán soha egyetlen lépést sem tett ok nélkül, vagy hogy annak valamely előre kiszámított célja ne lett volna.

Azon egyének közé tartozott, kiket a világ, mely többnyire külszin után ítél, kifogástalan embernek nevez; talán voltak, kik becsülték is, de nem szerették.

Igy érezett iránta saját környezete is. Neje, a tulérzékeny Elvira grófné, míg élt, rettegett tőle; egyetlen fia, Dénes, amennyire lehetett, kerülte.

Rátsay gróf, ugy vélekedik, miként kétségen kívül tiszteletben kell tartania nejét, „ki nevét viseli”, de sokkal inkább törődött azzal, hogy kastélya bámultassék, minthogy megnyerje azon nő vonzalmát, kinek sorsa elválhatatlanul az övéhez van fűzve...

A fiut szintén távol tartá magától, nem törődött sem bizalmával, sem vonzalmával; mi, tekintve Dénes melegen érző szívét, könnyen megnyerhető lett volna.

Ily sajátságos, mondhatni félszeg viszonyok között, mi természetesebb, minthogy apa és fiu, mint két idegen, ugy éltek egymás mellett.

A fiu, ismervén szülői benső életét, tudta, hogy anyja boldogtalan volt házasságában; s egyik főoka abban rejlett korai halálának; ezt nem bírta feledni, nem bírta megbocsájtani apjának... Nem bírta feledni a meg-megújuló viharos jeleneteket; az apa kiméretlen kitörését; ki neje beteges állapotát számításon kívül helyezve, kastélyát minduntalan benépesíté az előkelő társaság tagjával; semminemű áldozatot sem kimélve; egyik tánc-estély a másikat érte; s a különleges szórakozásokkal telt, zajos élveknél csupán a grófné halála vetett véget...

Amilyen visszatarthatatlanul folyt előbb az élvek kiaknázhatatlan forrása; a grófné halála után oly visszadöbbszöngés esendes, zajtalan, valódi mélygyász vette az ősi kastélyt birtokába... A férj utazni ment, hogy feledjen, de valószínűleg, hogy feltűnés nélkül folytathassa megszokott életmódját.

Bármi volt az indok, tény az, hogy a huszonkét éves ifju egyedül maradt bánatával.

A fiu teljesen ellentéte volt apjának; költői hajlamokkal, tevékeny szellemmel; más légkör volt az, hová őt becsúvágya ösztönözte, már gyermekéveiben komoly kitarással foglalkozott a tudományokkal s az idegen nyelvek elsajátításával. hogyha egykor sorsa külföldre vezetné, annak szellemi életébe is belepillanthasson.

Mihály gróf, ki főuri tudatlanságban szenvedett, nem egyszer gunyolta hajlamait.

— Valjon miféle hivatást tűztél magad elé — szokta mondani — talán üzletvezetőnek, vagy ügyvédnek készülsz? Mint egy tudós, a magányt bujva, ugy látszik szivesebben időzöl az elavult könyvek, mint az élő emberek társaságában?... Ezeket a tulzott eszméket bizonyára anyádtól örökölted, ki ugyszólva egész életét a könyvtár merev falai között morzsolta szét...

A kicsinyléssel ejtett gunyos megjegyzések még inkább fokozták az ifju szellemi törekvéseit, ki legboldogabb óráit egy laboratoriummá átalakított szobában töltötte, különös kedvteléssel foglalkozván a fizikával és chemiával; ezekkel a beható tudományok ágazataival a helybeli lelkész ismerteté meg mélyebben, s talán az ő buzgalma ébreszté fel ifju lelkében a tudományok iránt ama különös előszeretetet.

Vagy talán részben igaza lett volna apjának, miszerint ezt a vonzalmat a könyvek iránt, anyjától örökölte, ki nagy műveltségű nő vala. S daczára, hogy még a latin fordításoknál is segítségére volt fiának, megtartá gyengéd nőies egyéniségét, sohasem merült tulzott vitákba, csak meghitt barátai ismerték közelebbről kiaknázhatatlan szellemét...

Hiszen mind annyi sok más, ő is csalódott szerelmében; ama varázsló ifju korban, midőn a lélek örökön tartó boldogságról álmodozik, nem sejté, nem tudhatta, hogy Mihály gróf, a szalonok ünneptelt hőse, csak pillanatokra fel-fellobbanó szívet rejt divatos kabátjában; oly szívet, mely inkább érzéki s hogy önzésében egykoron kegyetlenségig fog fajulni...

Hogy mit s mennyit szenvedett a kiábrándulás pillanatában, arról egyedül Dénesnek volt tudomása.

A koránál fejlettebb ifju, nem csupán fia, az utóbbi időben támasza s egyedüli bizalmasa volt anyjának.

E két lényt a vérrokonságon kívül a lélek és szív kötelékei fűzték egymáshoz, változhatlanná erősítve azt az érzelmet, melyet semminemű vihar meg nem rendíthet...

És midőn bekövetkezett az örök megváltás néhez pillanata, a fiu egyedül magára hagyatva könnyebben elviselte a csapást.

Az a nagy csend, mely körülvette az elnémult kastély homályában, összhangzott bánatával, s a mult emlékeinek hatása alatt, a megszokott helyeken nem egyszer maga elé idézé a szenvedő anya megtört alakját s hallani vélte csendes, biztató hangját.

— Halálotat békén viseld el gyermekem, ne könnyekkel, hanem szerető szíved folytonos törekvéseivel őrizd meg emlékeimet...

De bármily tulfeszítő elhatározással igyekvék Dénes fájdalman erőt venni, hetek, hónapok eltelté kivántaték hozzá, míg képesített volt újból hozzáfogni a munkához.

Azon egyének tapasztalatával, kik magukra hagyottan nőnek föl, korán megismervén az életet, tudta megítélni, hogy nem szabad önként növelni bánatát, hogy menekülni kell a szent emlékektől, hogy visszaszerezhesse korábbi munkakedvét, folytathassa tanulmányait, s a gyászév leteltével némi szórakozást keresve, meg kell ujitani a vidéken ismeretségeit. Fel kell keresnie a Hidvégi uradalommal határos puszták lakóit, nem folytathatja tovább ezt a magányos, visszavonult életet.

II.

Ily elhatározással kezdé meg Dénes egyik nap reggelén megszokott sétáját.

Különös melancholia szállotta meg lelkét, midőn a reggeli harang szende hanghullámai a szabadban üdvözölték.

Nem a parkkal határos erdő felé, hanem a kis helység irányában vette útját, mely félórai távolságra feküdt a kastélyhoz.

Kellemes tavaszi illat párologott fölfelé, a tollas világ el-elszünő danája, s egy távolabb eső hegyi patak csöndes moraja kísérek magányos útjában.

Gyorsan haladt végig a park hosszú fenséges útjain, majd kis kerülőt téve a tisztás felé fordult, melyen tul, közvetlen közelében huzódott a kocsit. Alig haladt az egyenes vonalban rövid félóráig, elébe tűnt a falu apró házaival, s a régi templom szürke falaival. Midőn fiatal hősnök a templom egyenes tornyára pillantott, eszébe jutott az öreg plébános, kit gyermekéveiben gyakran látott házuknál, kit az utóbbi időben csaknem elfelejtett, kiről azt sem tudta biztosan, hogy él-e még?...
E mulasztást helyrehozandó, még a reggeli órák alatt fel fogja keresni őt. Itt-ott megállapodva, érdekléssel tekintett végig a kis falu néptelen utcáin, majd a paplakot vette szemügyre, mely mintegy

kiemelkedve az apró, nádastetők felett, messze kivilágított a kocsit.

A ház keleti részén lézkerítés huzódott végig, melyre gyümölcsessel ékeskedő borág van felfuttatva.

A másik oldalon két pompás olajfa hinté árnyékát a cserép fedélzetre. Köröskörül orgona és jázmin bokrok illatoznak.

Az olajfák árnyékában, mint rejtett fészékben a csalogány, alacsony kerti széken kézimunkával elfoglalva fiatal leányka ült, kinek üde arcát félig eltakarták az elébe tolazkodó lombok virágos ágai.

Csakhogy mindez nem felel meg eléggé a szokásos leírásoknak, ha rendszeresen vezetném tollamat, elő kellene sorolnom egyes vonásait, hajának aranybarna színét, mely egyszerű fonatokban koszoruzá kis formás fejét, de talán elég, ha annyit mondunk, miként halványkék ruhája, fehér köténykéje és nefelejtszemeivel, elmondhatlanul bájos jelenség volt, a mint egy téveteg sugár, a zöldes homályon keresztül, selymes arcára hullott.

Dénes szemeit megkápráztatá ez a bűbajos kép, mit szemei előtt látott.

Egy pillanatig habozva, szótlánul állott a kerítéshez támaszkodva, óvakodván megzavarni a munkába mélyedt leánykát. De a küszöbön kémkedő komondor, mintha megértette volna a helyzet szokatlanságát, széles fejét felemelve, csöndes morgogást hallatott.

A leányka ölébe ejtvén munkáját, gyorsan föltekintett, de észrevevén az ifjut, önkénytelen megdöbbenéssel huzódék vissza, majd érezvén helytelen cselekedetét, kedves, mondhatni gyermekded kíváncsisággal lépett az idegen elé, ki teljesen ismeretlen volt előtte.

— Talán nagybátyámat keresi ön? — kérdé akadozva — ő templomban van, de a reggeli istentisztelet nem szokott hosszú ideig tartani — fejezte be egyszerű, keresetlen szavakkal magyarázatát.

— Ohajtanám őt megvárni, kisasszony! — viszonzá Dénes előzékenyen, s mig e szavakat mondá, tekintetét egy pillanatra sem vonta el a leányka kipirult arcáról.

— Kegyed nem e vidékről való? — kérdé a leányka saját gondolatait kiegészítőleg, mialatt Dénes az olajfák árnyékában ülésel kínálta meg.

— Itt a szomszédságban lakom, Rátsay Dénes vagyok — mondá meghajtva magát a leány előtt. — Az imént ugyanazon gondolat foglalkoztatá lelkemet, hogy kegyed nem e vidékről való, vagy én élek oly menthetlen visszavonultságban, hogy a környék legbájosabb leánya mindedig ismeretlen volt előttem?...

A leányka nyitott ajakkal, bámulva tekintett az ifju szellemes arcába. A czélzatosan ejtett szavak, jelentőséges hang szokatlanul hatottak reá.

De lassankint, mintegy kiemelkedve az elfogultság homályából, mind beszédesebbé vált.

Rövid félóra elég volt hozzá, hogy az érdekes fiatal embert megismertesse helyzetével.

Elmondá, miként pár nap előtt érkezett anyjával Hidvégre, s valószínűleg hosszabban fognak elidőzni, mert nagybátyja hallani sem akar távozásuk idejéről, s hogy gyermekéveiben tulfeszítőleg kellett tanulnia. Legkedvesebb tanulmánya a növénytan volt. A mint kitavaszkodott az idő s beállottak a verőfényes napok, megkezdődött a virágok és növények élete, órákon keresztül tanulmányozá neveiket és tulajdonságaikat.

Dénes élvezettel hallgatá a beszédesebbé vált folyékony előadását; az ő szemei is felragyogtak

és mégis halk sóhaj emelte keblét; volt a fiatal lány arcában valami, mi őt elvesztett, de el nem felejtett anyjára emlékezteté...

— Ah — mondá a lányka gyermekes örömmel — úgy hiszem, mi elég gyorsan megkötöttük a barátságot, és talán nem is fogjuk egykönnyen megszakítani...

— Bizonyára nem; mi vidékiek vonzalmainkat ápoljuk, emlékeinkhez ragaszkodunk — viszonzá hévvel s oly bensőséggel az ifju, hogy a leányka önkénytelenül megzavarodva süté le szemeit.

E pillanatban hangos beszéd, nehézkes léptek közeledtek a hely felé, hol ifjaink csevegtek.

Az elaggott lelkészt egy erőteljes nő és egy hoszsúra felnyult fiatal ember kísérte.

— Im itt jönnek: nagybátyám, anyám és a helybeli tanító — suttogá a leány.

— Kérem, ne hagyja figyelmen kívül ezt a fiatal embert, mert ő egy személyben kétféle mesterséget űz: tanító és író; szóval az egész ember csupa agyvelő és időközönként keserves rimekbe foglalja émeszhetlen gondolatait.

— Klára! Klára! Már megint az emberszólás mesterségét űzöd? — mondá erőltetett neheztelessel az anya.

A leányka pirulva, ijedten hallgatott el; — majd könnyedén felemelkedve, békítőleg simult anyjához.

E közben a lelkész, megpillantván vendégét, hivatalos udvariassággal hajtá magát, mialatt imakönyvét és olvasóját az árnyékban fehérítő asztalkára helyezve, kérdő tekintetét újból a vendég felé emelte.

Egy másodpercig némán pillantanak egymásra.

Az agg férfiú úgy látszik emlékét kutatta; egyszerre felrezenve, szivélyes kiáltással sietett az ifjuhoz, ki őszinte érülettel viszonzá kézszorítását:

— Isten hozta szerény hajlékomba gróf ur! — kiáltá ismételve, de meghökent ama komoly, melancholikus kifejezéstől, mely vendége arcán a szavak hatása alatt átvonult.

— Tehát idegen lettem szent atyám szívében, hogy a rideg czimzéshez folyamodik, és nem, mint egykoron, bizalmasan nevemről szólít?

— Isten hozott gyermekem, — viszonzá elrészkenyülve az aggastyán — ülj ide mellém, hisz évek óta nem láttalak, de szívében jelentős helyet őrzök meg számodra, és balsorsodban nem egyszer vágyódtam utánad.

— Mily örömet okoznak nekem szavai — viszonzá bensőséggel az ifju — ezt a sokszoros mu-

lasztást leghőbb törekvésem leendő helyrehozni; míg a szavakat mondá, tekintetével önkénytelenül Klárát keresé fel, mintha őt biztosítani akarná elhatározásáról.

— Hogy megnőtél, erősödöttél gyermekem! — mondá a lelkész — saját gondolatait folytatva — alig tudok betelni nézéseddel. Ez a széles, kifejlett homlok elégé tanuskodik előttem komoly szellemi foglalkozásairól. Egykoron be fogod bizonyítani, hogy a hírnév nem csupán a politika terén szereshető meg, hanem azok számára is terem babérokat, kik a nyugodt tudományágazataival foglalkoznak. Hogy mi van a sors könyvében följegyezve: szerenese vagy balsors fogja-e kísérni kitűzött céljait, azt előre senkisé tudhatja, de hogy a munkát és szorgalmat előbb utóbb sikernek kell koronázni, az minden kétséget kizár.

A sápadt tanító helybenhagyólag bölintott fejével, ki elmosódott vonásaival, előrenyuló

orrával úgy nézett ki, mint valamely életnélküli tárgy. Egyetlen szót sem szólt, ajkai mégis folyton mozogtak, s a jelentéktelen, apró szemek időközönként sóvárogva akadtak meg a lányka selymes arcán.

Klára a finom csipkét, melyet az imént vékony ujjai kedvteléssel forgatának, félretolva, kissé előbbre hajolt, mintha jobban szemügyre kívánná venni a társaságot.

Határozatlanul bár, de sejteni kezdé, hogy ez az új ismeretség nagy hatással leendő életére...

(Folytatása következik.)

↳ Háromlevelű lóhere. ↳

Igy szokták.

(Rajz a faluból.)

Irta: G. Diószeghy Mór.

Nemes Varga Péter uramról, míg az ő Böske leánya hajadonná nem cseperedett, nem igen sokat beszéltek a faluban. Azt ugyan tudta mindenki, hogy első nemzetségből való, mert a templomban is olyan festett mennyezetes székben ül a familiája, mint a milyen csak a rangosabbaknak van; azt is tudták a falusiak, hogy Varga Péter nem eresztette a szélnek, a mi az apjáról maradt, sőt még ragasztott is hozzá egy pár vékást a fordulóban; az sem volt ujság, hogy a Böske, ha eladóvá lesz, nem kell czéger, mert világbeli módja is van, mivel egyedüli ilyesféle jószágja az anyjának, aztán szemrevaló eseléd is. Aztán egyebet csakugyan nem mondtak és nem tudtak. Csendes háztáj volt a Varga Péteré.

Majd, majd — ha megnő a Böske. A Böske pedig megnőtt hamar, mert hiszen az ilyen lányféle, ha az ágy alá dugják is, megnő. Így tartja a példaszó.

Ősz vége felé tartott az idő. Varga Péter uramnak ilyenkor már kevés dolgot adott a gazdaság. Az áldás mind bekerült már. Nem a javából való volt az esztendő, de azért nem volt üres a hombár, egy pár mangalicza is gömbölyödött a hizóban, ezek felett tartott szemlét Varga Péter uram, a szarvas jószágának

is lökött egy kis takarmányt és bement a házba pipára gyujtani és kalendáriumot olvasni. Jó, hogy éppen bejött, mert Maris asszonynak, az élete párjának beszédje akadt vele, fontos beszédje a Böske felől, a ki most éppen a kutra ment, nem kell azt neki hallani.

— Tudja-e gazduram, hogy a leányunk ma-holnap eladó lesz?

— Ha lesz, lesz, akad neki is valaki.

— De én nem valakit akarok, hanem embert. Tudja!

— Hát embernek adjuk. A mi házukba csak emberek járnak.

— Jó, jó, nem ért maga ahhoz. Csak megnézzük, kihez köttjük egyetlen jószágunkat. — Becses is, szemrevaló is.

— Annál inkább nem kell neki czéger.

— Nem a maga felfogásához való ez öregem. A szemrevaló jószágot mutogatni kell, hogy minél többen lássák; minél többen látják, annál jobban kél el.

— Hát nézzék, hát keljen. — Nagyot fujt a pipájából és végighevert a sut mellett a pad lábán.

De Maris asszonynak még mondanivalója volt, sietett vele.

— Tudja-e kelmed, hogy ebbe a régi, rongyos kaliczkába nem jön ide valamire való ember? A szép madárnak szép kaliczka kell. Új házat csinálunk tavaszon.

— Miből? Nem ingyen csinálják.

— Miből? Hát a miből más csinálja. Eladjuk a mi eladó, ha nem futja, veszünk a bankból, nem halunk bele, a hogy más bele nem hal. Így szokták ezt a mai világban. Érti? Így szokták.

Böske hazajött a kutról, a gazda meg szóltanul kiment a házból. Bement az ólba, enni lökött a jószágának, megsimogatta a „Darut“, odaszólt a „Sugár“-nak: „Egyetek. Ki tudja, kinél esztek esztendő mulva. Belebujt az asszonyba az ördög, pedig ha egyszer abba belebujt, sokáig nem ugrik ki belőle; mikor kiugrik, mindnyájunkat elvisz.“

* * *

Varga Péternek rossz esztendeje volt. A buzavetést meg rongálta a tavaszi fagy, majd mind kiveszett. Tavaszi alá meg

későn szántott, mert az iga jószág követ meg porondot hordott az épülő házhoz, későn ment minden mezei munkája, de silány is volt mindene.

Őszre készen volt az új ház az utolsó szegig. Jól és hamar ment minden, mert parázs pénzzel építették. Van ott elég, a honnan vették. Szép egy szállás volt, de sok pénzt is elnyelt és ebben az évben — életében először — Varga Péter uram nem tudta kifizetni a „poroziót.“ Sebaj! Jobb termést ad az Isten jövőre.

— Varga Péter is megtette már a kovászt, — mondogatták a falusiak.

Nagy dáridóval szentelték fel az új házat. Malaczozt öltek, meghívták az első embereket, de meg ám, még az ispán urat is. El is ment. Miért ne ment volna? Hisz ugyis unalmas élete volt így télen. Egyedül volt urféle a faluban, a papon kívül. Aztán tüzes vérű fiatalember is volt, a kire ráfért egy-egy kis muri. No meg azok a falusi leányok olyan kíváncsan gömbölyűek is, piros arczuak, jókedvűek, egy-egy ölelésért sem jajgatnak, mint az uri dámák, a kik csak úgy titokban szeretik az ilyesmit; no ezek eltürik nyilván is, ha a szívük diktálja. Szeretik az ilyen, az olyan jóvérű ifju urat, mint az ispán ur. Jó kedve is volt neki. A Maris asszony is, szive is úgy járta a kopogóst, mikor látta, hogy a Böske, hogy megforgatja az ispán ur, néha jobban magához szoritja domboru kebelét s lehajol piros orcájához. Mindig csak a Böske, egyre csak őt.

Nem csoda, ez volt a legszebb.

Elmult a házszentelés, jöttek a disznótorok egyik a másik után, egyre folyt a heje-huja a Varga Péter uram új házában. Az ispán ur is mindig ott volt, mulatott. Megunta a sokat egyszer Varga Péter és azt kérdezte Maris asszonytól:

— Mikor lesz már vége?!

— Nem ért kelmed ahhoz, ispánné lesz a leányom, most csinálom az utját. Így szokták ezt a mai világban. Érti? Így szokták.

A faluban sokfelé lehetett már hallani, hogy Varga Péter veszni indult.

Oda indult. El is veszett.

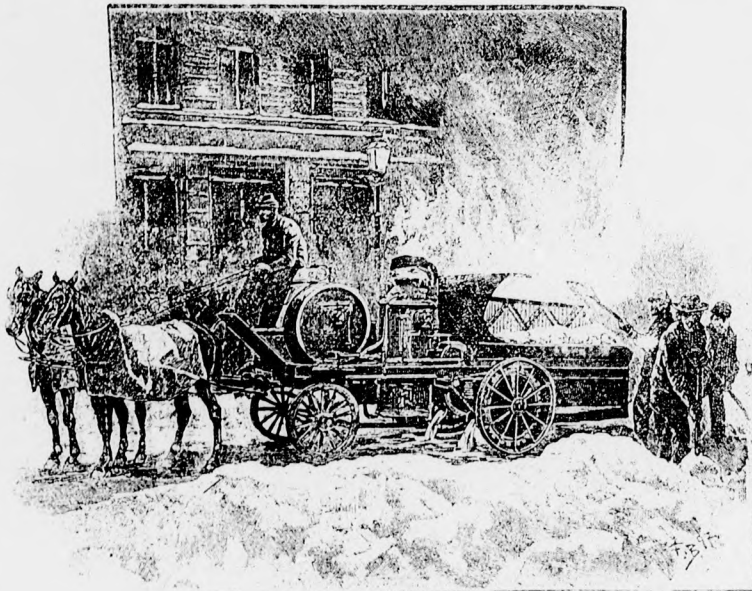
* * *

Rosz esztendők jártak a föld népére, Varga Péter uram

már kinlódni is alig tudott. Kamatra is kevés volt a jövedelem, az adó is mindig fizetetlen maradt. Az asszonyban még mindig benne volt az ördög, még mindig az ispán ur előtt egyengette az utat, de az ispán ur nem akart úgy járni rajta, a hogy Maris asszony szerette volna. Mulatott. Varga Péter nem győzte pénzzel. A bank nem adott már, — uzsorás sem. Adtak már eleget, most már visszakérték, a mit adtak. Varga Péter meg csak rimázkodással tudott fizetni, de nem hajtottak már reá, megszólalt a dob. Egy... kettő... ki ad többet? Eladtak mindent, nem maradt semmi. Házat, földet, szőlőt, nem maradt egyéb a testi ruhánál. Elment minden. Végül elment az ispán ur is. Eltették más uradalomhoz tisztartónak. Ki tudja, ki körül csapja azóta a levét?

Maris asszony sirt, sirt, sirt, meg jajgatott, meg átkozódott. Ha megunta, előlkedte. Megunta Varga Péter uram is a sok nyavalygást és oda szólt az asszonyhoz rideg, keserű hangon.

— Így szokták ezt a mai világban. Érted? Így szokták!

← Uj hősállító-gép munkában. →

A SZENVEDÉLYEK RABJAI.

— Francia regény. —

(6. folyt.)

Fordította: *Halmágyi Gyula.*

V.

Az eljegyzési ünnepély.

Az idő mult. Lucien és Bertának vissza kellett térniök Charmettesbe. A lakást be kellett rendezni a fiatal asszony részére, mert az egybekelés a legközelebbi időre kilátásba vétetett. Az előkészületek bevégezése után ismét visszatérnének.

Az elutazást megelőző napon Barencourt így szólt Tavernellehez:

— Szeretem nővéredet. Megengeded-e, hogy kezének elnyeréseért törekedjem?

Lucien egy pillanatig hallgatott, azután viszonzá:

— Bertha szabadon rendelkezik maga fölött.

— Hiszed, hogy szíve még szabad?

— Azt tőle tudakold meg.

— De — — —

— Én kezét senkinek oda nem igérem. Ellenkezőleg.

— Hiszed, hogy követne?

— Nem tudom, de boldog volnék, Pál, ha sógorommá lennél. (Talán már elfeledé Henryt — gondolá magában.)

Bertha este elkiséré sógornőjét, Clairet, a színházba.

Diszelőadás volt. Az egész város egybegyült, hogy meghallgassák a párisi színészek előadását.

Az első, kit Bertha a földszinten észrevett, Barencourt, a tiszt volt.

Felvonás után belépett a páholyba s miután Bertha hőségről panaszkodott, karját, a társalgóteremben teendő sétára, felajánlá.

Lucien menyasszonyával követte őket.

A tömegben a párok csakhamar elválasztattak. Barencourt és Bertha egyedül maradtak a szorongó sokaság között.

A tiszt megszorítá a karján nyugovó kicsiny kezét. Az előbb valami felbátorítót vélt Bertha szeméből kiolvasni s most attól félt, hogy csalódott.

Ez imádásraméltó teremtmény szerelme isteni, de alig elérhető álomnak tűnt fel előtte.

Bertha hirtelen megállott.

— Azt hiszem — kezdé — ön Jalnosse báróról beszélt.

— Én, kisasszony?

— Igen, nemrégiben egy este, emlékezzék csak vissza — — —

— Valóban nem tudom.

— Lucien eljegyzési ünnepélyének estéjén, — ragadozó állatokról — —

Barencourt homályosan emlékezni kezdett; igen, valóban beszélt róla. De Bertha? — —

Igenlőleg bólintott.

— Anyja szomszédságunkban lakik. Szívemből szeretem — — —

Nem talált szavakat. Fortélyhoz volt bátorsága; de most, a mikor arra volt szükség, hogy őszinte legyen, nyelvét megbénulni érzé.

Barencourt rátekintett. A leány azt hitte, hogy le kell roskadnia.

Tovább mentek.

— A bárónő — szólt Barencourt — mint mondják, igen művelt nő.

— Valóban az!

— Szerencsés vagyok ismerni őt, jóllehet családjaink némileg rokonságban állanak. Sok dicséretet hallék felőle.

— Megérdemli.

— Fiának távolléte bizonynyal szomoruvá teszi magányát?

— Annál inkább, miután nem tudja, hogy a báró hol tartózkodik. Boldog lennék, ha e részben vele valamit közölhetnék.

— Mit hallok?

— A valóságot.

— De hisz Henry imádja anyját?

— Igen, de szeret egy leányt.

— És?

— Es anyja nem akarja, hogy nőül vegye.

— Akkor e házasságnak valóban lehetetlennek kell lennie.

— Talán az az oka, a miért a báró elutazott?

— Erről azonban egy hangot sem szólt nekem.

— A bárónő azóta mitsem hallott felőle. Egy ízben kérdezé tőlem, vajjon Luciennel nem levelez-e s így tudtam meg mindent.

Barencourt megállott.

A mit most Berthától hallott, a legegyszerűbb megfejtése volt Jalnosse megfoghatatlan indiai utazásának. A ragadozó állatokra való különös vadászatai tehát nem azt mutatták, mintha örült volna, hanem inkább azt, hogy kétségbe van esve.

Barencourt most már mindent értett, csak azt nem, miért izgatták fel annyira a leány kérdései, mintha minden egyes szava szívének lenne irányozva.

Bertha halvány arcza rózsás színt öltött.

Az ifju tisztet megfejthetetlen féltékenység szállta meg.

Talán bizony titokban szerette Bertha a bárót?

— Ismeri kisasszony a bárót személyesen? — kérdé hirtelen.

Bertha összeresztette s tiszta szeméit az ifjura szegezve, csaknem büszkén szólt!

— Miért e kérdés?

— Ah! Tudtam: kegyed szereti őt!

— Szeretem! S aztán?

— Azután? — — Semmi több — — —

Halk hangon folytatá tovább:

— Oly sok jóval viseltetett irántam, oly nagy barátsággal! Egy barátságos tekintet csak egy szó is gyakran reményt ébresztenek az emberben!... Elénk képzelődéssel szövi tovább s azután szétomlik, mert tovább fűzéséhez két lélek kívántatik!

— Mi vagyok én? Egy szegény, örökké ideoda tévelygő ember, kinek nincs joga egy helyben nyugton megállani és gondolni: „Nézd csak, oly szép volna itt sátramát felütni!” Boecsásson meg, kisasszony. Némi fájdalmat okozott nekem. Láttam, miként semmisül meg életem reménye!

Bertha szomorú tekintetét vetett a beszélőre.

A terem ürült. Odabenn a második felvonás kezdődött. Semmiről sem tudtak.

— Jalnosse?... igen, az férfi! Kétszeresen az, mert a szerencsétlenség sújtja. És mégis boldognak kell lennie — ha sejti, a mit én most megtudtam. — Vannak emberek, kikre nézve a világon semmi sincs, csak egy mosoly! — Miért nem nyitja föl kegyed szeméit? — Értem szerelmét! — Jalnosse-nak haza kell jönnie!

Tavernelle tréfái megzavarták a beszédet.

— Ej, ej, mégis csak érdekes dolgokról kell itt a beszélgetésnek folynia! A második felvonás már régen kezdetét vette. Szerencsét kívánok!

Talán még az utolsó felvonást is bevártatok volna itt. — Jöjj, nővérkém!

S magával voná Berthát, míg Barencourtnak egyetértőleg intett.

— Rettenetesen egy komor ember ez a Pál — mormogá vidáman. — Hihetetlen! Hisz én is oly szerelmes vagyok, a mint csak lehetséges ugy-e? Nos és nézz reám, vajjon én is oly arcot várok-e, mint a cselszövő a színpadon? Fogadok, hogy Barencourt versekben beszél? Ne tagadd. Ugy nézsz ki, mintha most ébredtél volna fel álmodból!

— Igen, igen, — hebegé Bertha, ki nem is tudta, hogy miről beszél fivére.

Tavernelle felkaczagott.

— Ily valami illik hozzád, te ábrándozó, te! Mi neked egy egyszerű, őszinte, beszédes szerelem! Az csak Claire részére való valami és részemre, mi? No, de azért mégis kedves vagy!

A társaság kinos lett Berthára nézve. Barencourt nem volt többé az idegen, a „vándorló”, a mint magát nevezé. Minő tűz is lángolt szemeiben. De minő szomorúság is!

Mi jogos alapon is nehezteljen az ifju emberre? Egy hónap óta önkénytelenül — a nélkül, hogy arról magának számot adhatott volna — kaczerkódott fivérének barátjával, felbátoritá. Hogy szerelmessé tegye? Nem, a világ minden kincséért sem! Csak azért, hogy megtudja tőle Henry tartózkodási helyét.

De hát sejthette-e ő azt?

A kérdés most bonyolódottabb lett, mint eddig.

(Folytatása következik.)

APRÓSÁGOK.

Egy fiatal, házas ügyvédtől kérdi barátja:

— Van-e, amice! sok pered?

— Van barátom, van elég, — lón a válasz, de — feleséggel.

*

— Ah, milyen felséges szerelmes leveleket tud írni Béla, majd felolvasok egy párt!

— Hagyd el, édes, ismerem a stylusát, nekem is irt már!

*

— Mit olvassz, Bella?

— Az elveszettek lisztáját.

— Hiszen nincs most háboru!

— Nohát az eljegyeztek névsorát olvasom!

*

— No fiam, számlálj 7-től fölfelé.

— 7, 8, 9, 10...

— No, tovább!

— Alsó, felső, király, disznó...

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Nagy vihar volt, stb. ahogy Tompa „Egy madár fiaihoz” című szép allegóriájában mondja, nagy vihar volt, plagizálom most én Tompa szavait, olyan nagy vihar volt, aminőre még azok az emberek sem emlékeznek, akikre az újságok hivatkozni szoktak, ha valami nagyot akarnak mondani. Nem is vihar volt ez már, hanem valóságos szélvész! Orkán!

Nem volt egy háztető, melyről a cserepek egy részét le ne szedte volna, nem volt egy épület se, melynek legalább egy ablakát be ne zuzta volna, úgy röpködtek az üvegcserépek, mint a

pillék, a kalapok meg megpróbálták versenyt repülni az üvegcserépekkel. Ugy fűtült a szél, mintha az emberi alkotásokat fűtülne ki, mint a rossz színészt a közönség.

— Hát csak ennyit tudtok ti nagyratörő emberek, alkotásaitokat a mozgó levegő, ez a nagy semmi is elpusztíthatja!?

Hanem szó ami szó, az idén a bőjti szelek elhibázták a dátumot, nem csoda, Aeolus vén már, gyengék a szemei, nem igen látja már a kalendáriumban csak az öreg betűt. Pedig ez az Aeolus volt a rómaiknál a szelek királya, ki a szeleket egy nagy barlangban tartja zárva, aztán ha egyet neki akar eresztetni a világnak, csak egy akkora lyukat vág a hegyoldalán, amekkorán csak az egyik férhet ki.

Most az egyszer alighanem belecsuszott a bicskája a hegyoldalába. Nagyon sokat talált rajta kieresztelni.

Most, hogy itt van a gyertyaszentelő is, egy másik kérdés is aktuálissá lesz. Hosszu telünk lesz e az idén? Erre a kérdésre a medve azt mondja: igen, én azt mondom: nem. Vajjon, kinek lesz igaza? Nekem vagy a medvének?

Minden évben gyertyaszentelő napján kijön a medve barlangjából, a hol kényelmes medvebőrön, medvebőrrel takarózva, átalusza a telet, (az igaz, hogy az a bőr is, melyen fekszik, az is, melylyel takarózik, oda van növe). Kijön a barlangból, hatalmas talpaival megtörli álmos szemeit — ásít egyet — és körülnéz.

Ha szép napos tájék, rügyező fák, hangicsáló czinkék tűnek fel előtte, ha bozontos szőrét a langyos szellő susogva öleli körül, akkor morog egyet, visszamegy a barlangjába, s a nyílást jó erősen betakarja egy darab medvebőrrel (amely szintén testéhez van növe).

— Engem meg nem csaltok! Most jön még csak a tél java, a csikorgója, a zuzmarása! Én még egyszer lefekszem és még egyet alszom!

Alszik is negyven napig.

Az idén szintén meleg nap volt február másodikán, az idén is visszament a medve barlangjába és úgy látszik még negyven napos erős télre számíthatunk!

És mégis nekem lesz igazam, akármilyen kemény tél jön is ezután, mert eddig éppen nem volt semmilyen tél sem.

Tél ugyanis akkor van, ha vagy hó, vagy jég borítja a földet, ha hideg idők és farkasok járnak, vagy ha mindez hiányzik — legalább egy kéményseprőt megesznek a farkasok. No hát én ezekből az idén még semmitsem tapasztaltam, még azt sem, hogy egy árva az anyja sírján megfagyott volna. Ki kell tehát jelentenem, hogy ez idén még nem volt tél, s ha eztán lesz, sem mondhatjuk majd el, hogy hosszú telünk lesz, van, vagy volt.

Pedig egy kis hideg nem ártana! Mert egész Közép-Európát betölti a jaj: nincs jegünk!

Jajgatnak a koresmárosok — mibe hűtik a bori; jajgatnak a sörfőzők, mibe hűtik a sört; jajgatnak a cukrászok, hogy készítsenek fagyaltot; jajgatnak a lázbetegek, mivel hűtik le forróságukat — szóval jajgat mindenki, nincs jég — nincs jég! De legjobban a sport embere jajgat, nem tud koresolyázni!

Eddig csak azokat soroltam föl, akik jajgatnak, s ezt azért tettem, mert azokat, kiknek tenyere háláimában emelkedik az ég felé, hogy az inséges évre legalább eddig enyhe telet adott — ezeket felsorolni nem lehet, kicsiny a papírom!

*

A Kisfaludy-Társaság tagválasztó gyűlést tartott és felvette tagjai sorába Bársony Istvánt. Ki ne ismerné közülünk Bársony István szép tárczáit, mely a természetet oly szépen, oly híven festi le, mint tán senki az újabb irodalomban. Az ő alakjai mind élnek, az ő vadászai mind mozgó, hus és véralakok, azokat mind ismerjük — azokkal mind beszélünk, olyan élethűen állítja élénk.

A társaság új tagja, Bársony István 1855-ben született a fehérmegyei Keresztesen. Jogi tanulmányokat végezett, de hajlami korán az irodalmi pályára vonzották. Egyformán szorgalmas mint költő és mint hírlapíró. A tárcza- és elbeszélő irodalom terén működik nagy sikerrel s több igen diszes, nagy kötetet jelent meg.

Hangos.

KÉPEINKHEZ.

Tisza Lajos gróf †. Egyike volt azoknak a hazafiaknak, kik a legnagyobb odaadással munkálkodnak hazájuk javán, anélkül, hogy népszerűsége törekednének, sőt ellenkezőleg elkerülik a népszerűséget minden áron. Tisza Lajos biharmegyei nemesi családból származott és különösen a közügyek terén szerzett szép érdemeket. Volt miniszter is. Mint Szeged újjáépítője, halhatatlan érdemeket szerzett, miért is

ő Felsége grófi méltóságra emelte. Kedélye rideg volt, modora merev, de azért aki csak ismerte őt, szerette.

Üdülő beteg. Szegény kis leányka, nagy baj érte, éppen a farsang idején került az ágyba, megbetegedett, s míg más leánykák arczát a táncz heve, az az izgatottság, meg azok az édes szavak festették pirosra, mit tánczosaik a fülükbe sugtak — addig az ő arczára a láz festette a rózsákat, s hála istennek, már tul van a bajon most, mikor vége a farsangnak. Az öreg anyóka vigasztalja: „Sebaj leányom, csak egészséged legyen, kipótolhatod az elmulasztottakat.“

Bika és a medve párviadala. A rómaiak tespedt idegeinek volt olyan idegizgató látványra szükségük, hogy bizsergésbe jöjjenek, aminők a gladiatori játékok, meg az állatviadatok voltak. Ez utóbbiak közül különösen azokat szerették, mikor két feldühödt fenevadat bocsátottak egymásra. Ezek tépték, szakították egymást, ilyen viadalt mutat be jelen képünk is.

A csend hona. Szent visszavonultságban élnek le a szerzetesek napjaikat, több szerzetesrend szabályai oly szigorúak, hogy meg beszélniök sem szabad egymással, csak ezzel a köszöntéssel üdvözlik egymást: memento mori! Emlékezzél meg, hogy meg kell halnod! Az ilyen zerzet kolostora valósággal a csend hona.

Perseus. A görög mythologiai isteneken kívül félisteneket is ismer, olyan embereket, kik emberi erőt meghaladó dolgokat műveltek. Ilyen félisten volt Herakles, ilyen volt a többek közt Perseus is, ki a Gorgo testvérek legveszedelmesebbjét, a kigyóhaju Meduzát megölte, kire ha ránézett valaki, az rögtön kővé meredt az ijedségtől.

A háromlevelű lóhere. Összetartottak mindig jóban, rosszban egyaránt, együtt kergették a lepkét, együtt másztak a fára madár fészek után, együtt kerültek az iskolát, természetes, hogy együtt is kaptak aztán verést sok rossz csínyjükért. Azért mivel mindig együtt voltak, mindent együtt tettek, el is nevezték őket a három levelű lóherének.

Egy új hótakarítókészüléket próbáltak ki az idén, mely ha beválik, sok-sok ezer forint megtakarítását teszi lehetővé, amennyibe t. i. a hófuvarozás kerül. Ez egy erősen befűtött kazán, mely a nagyobb helyre szorított havat gőzerővel olvasztja fel, s így a hó kifuvározását fölöslegessé teszi.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Francia azt tartja, hogy illatszereiről lehet a finom hölgyre ismerni; különösen a bálozás és estélyek idején használnak hölgyeink illatszereket, nem végezek felesleges munkát, ha egymásra figyelmeztetem a hölgyeket. A tulerős, átható illatu parfüm nem izléses, s ha egyfajta parfümot választottunk, maradjunk meg következetesen mellette, s ne használjunk ma heliotropot, holnap gyöngyvirágot, majd meg rózsát, vagy ibolyát stb. Szükséges, hogy a kiválasztott parfüm diszkrétan ugyan, de az egész ruhát áthassa, hogy ne toladjék az orba, de mint egy gyengéd illatfelhő az egész nőt körülvegye, s ne csak pl. akkor terjedjen el az illat, ha a hölgy zsebkendőjét használja.

IRODALOM.

Vidéki emberek. Irta: *Petelei István.* Az Athenaeum Olvasótára VI. folyam, 10. kötet, 50 kr. E kötetben újra az a Petelei lép elénk, ki az „En utcám“ mesteri elbeszéléseivel az egész ország olvasóközönségét elbűvölte. A maga nemében páratlan író, ki Erdélyország friss levegőjét idehozta közénk, hogy teli tüdővel és élvezettel szívjuk magunkba.

Legujabb házi titkár. A mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban lépten-nyomon érzi az ember oly könyv hiányát, mely egy és más szükséges tennivalóról fölvilágosítaná, tájékoztatná az ügyiratok miként való szerkesztéséről, kiállításáról: szóval mindarról, a mi a háznál és a ház körül *írásban* elintézendő. Erre a célra szolgál kitűnő segédkönyvül *Farkas Elek: Legujabb házi titkára*, melynek kedveltségét és használhatóságát íme a tizedik kiadása vallja. A könyv közel ötszáz oldal, tiszta, jó nyomásu. Ára 2 frt 40 kr., vászonkötésben 3 frt.

Uj csárdás jelent meg a napokban „Nefelejts“ czim alatt *Baka Baitz Irmától.* A zenemű Vollarich Belló Irma urnőnek van ajánlva és zenekedvelő olvasóinknak melegen ajánljuk. Kapható a szerzőnél Budapest, Teréz-körút 28. Ára 70 kr.

Az országszerzte kedvelt s nagy elterjedtségnek örvendő Szalay-Baróti-féle „Magyar Nemzet Története“ (kiadják Wodianer F. és fia Budapestben), gyorsan halad előre. Alig, hogy annak hetvenhatodik füzetéről emlékeztünk meg, már ismét új füzet, a hetvenhetedik érkezett hozzánk. Ebben az I. Ferencz uralkodása alatti események folytatólagosan adatnak elő. Különös érdekességet kölcsönöz e füzetnek az abban leirt Martinovics-féle összeesküvés, mely a budai vérmezőn találta szomorú bevégzését, a nagy francia forradalom, I. Napoleon világot megrázó föllépése s első hadjárata képezik, mindannyi érdekesebb események, miket történetünk szokott eleven s könnyen érthető modorában, de legnagyobb tárgyilagossággal leír.

A magyar nép multja és jelene. Irta: *Benedek Elek.* 7. füzet. A Hunyadiak korával foglalkozik Benedek jubileumi munkájának 7-ik füzetében. Életelevení mozgalmassággal zajlik le előttünk a nemzeti diadalság és önérzet e nagy napjai, midőn az uralkodó és a nép szíve szeretetben és lelkesedésben egy érzéssé dobbant össze, midőn Mátyás, az igazságos, erős keze vas eréllyel tartotta féken az arisztokráciának a nép elnyomására és kiszípolozására irányuló hajlamait és urnak és parasztnak egy mértékkel osztotta az igazságot! Mesterien jellemzi még Benedek Hunyadi Jánosnak és Mátyás királynak magasztos alakjait, erős logikával elemzi az erdélyi lázadás okait és élesen világítja meg a nagy király halála utáni állapotokat, a rendnek bomlását és a főnemesség újra való elhatalmasodásának következményeit.

Mária Terézia kora. Az Athenaeum részvénytársaság pontosan beváltotta ígérését. *A magyar nemzet története* czimű tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) megjelenése tekintetében. Három év alatt csakugyan be lesz fejezve ennek a maga nemében páratlanul álló, fényesen kiállított és a legjelesebb írók tollából kikerült történeti munkának kiadása, mely mű terjedelmére nézve is legnagyobb az eddig megjelent magyar történelmi munkák között. Eddig megjelent az I—VI. kötet valamint a IX., összesen hét kötet, hátra van még a VII. VIII. és X. kötet. A VIII. kötetből, mely Magyarország történetét a szathmári békekötéstől a bécsi kongresszusig, 1711—1815-ig öleli fel, most jelennek meg az első, a sorozatban a 143—144. füzetek. Ezt a kötetet Marczali Henrik, a Mária Terézia korszakának legsikeresebb kutatója és leghivatottabb történésze írja. Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

K. J. Jókai Mór Bajza-utca 19-ik szám alatt lakik. — Mikszáth Kálmán az Országos Hírlap szerkesztőségében, Sipuluszt a Kakas Márton szerkesztőségében találja meg levele. Hogy fáradásait siker fogja — koronázni? nem tudjuk. — **Több reklamázióra.** Lapunknak minden parányi helye be van töltve, higycék meg a legjobb akarattal sem tehetünk többet. — **F. S.** A sorba tettük. — **Szendrói H. Cz.** A jövőben nem fordulhat elő levélben felemlített hiba. Magánlevél ment. — **D. A. né** A hangulat jó, a rímek se rosszak, de telve vannak reminiscenciákkal — ezért nem adjuk. — **Hollós** Köszönjük. A fordítással úgy vagyunk, hogy csak „cum grano salis“ — most pedig egy fordított regény foly! Addig tehát nem adhatjuk. — **M. Gy.** Igen is van, még pedig szép számmal. — **Ingyenes.** — **B. K. Jók.** Az egyiket egy nagyon ünnepélyes alkalomra tettük el. — **H. S.** urnak. Az előbbi szándékhoz pénzügyminiszteri engedély, ehhez meg belügyminiszteri engedély kell. Tehát ezt sem adhatjuk közre. — **Az én esetem:** nem humoreszk, nincs cselekménye, az, hogy valakit megvernek, még nem elég ahhoz, hogy az esetet humoreszknak nevezzük. — **Alpha.** „Lázban“ jön. A többi csak rímbravour. — **S. L. 1.** Nagyon szentiamális — nem adjuk. 2. Hogyne ha jók! — **B. M.** Sikerült, sorra kerül. — **K. R. 1.** Aktuális, különösen most, hogy a sok spiritiszta hókusz pókus elárasztja a világot álomba ringatott Trylbikkal! — Nézzen csak utána kérjük, hogy a megdicsértek közül eddig hány kerülhetett sorra!? — **M. K.** Köszönjük. — **A. A. Kolozsvár.** Most sem mondhatunk mást, mint hogy be soroztuk ezt is; hogy mikor adhatjuk — majd ha a sor rákerül — mikor? Igazán nem tudjuk előre megmondani. — **P. J. Jó.** — **Genalog.** A Tisza család Biharmegye egyik legtekintélyebb családjá, a család története a XVII-ik század közepén kezdődik, nevezetes szerepet játszanak a török hódoltság idejében. A grófi rangra a most elhunyt Tisza Lajos gróf emelkedett, kiról királyi engedély folytán testvére gyermekeire szállt a grófi korona — **Kéziratot nem adunk vissza, névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.**

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: **FARAGÓ SIMON.**

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.